

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød**Telefon** 38666000
Direkte 38665248
Mail carine.heltberg@regionh.dk**(NOTAT)**Journal-nr.: 20008530
Ref.: cabuhe

Til: Social- og psykiatriudvalget

Dato: 17. december 2020

Opfølgning på Sundhedsstyrelsens Monitorering af Tvang 1. juli 2019- 30. juni 2020 og svar på spørgsmål om tvang og rapport fra Institut for Menneskerettigheder

Det er i forbindelse med temadrøftelse om "Forebyggelse af Tvang" besluttet, at der skal følges op på Sundhedsstyrelsens sidste tvangsmonitorering samt efter aftale med medlem af social- og psykiatriudvalget Marianne Frederik svarer på spørgsmål om tvang og vedr. rapport fra Institut for Menneskerettigheder.

Bemærkninger til Sundhedsstyrelsens sidste tvangsmonitorering

Region Hovedstadens samlede brug af tvang og bæltefikseringer steg i sidste opgørelsesperiode dvs. fra 2018/2019 til 2019/2020. Anvendelsen af bæltefikseringer er heldigvis faldet siden baseline, som var 2011-2013, hvilket er et mål i partnerskabsaftalen, som de fem regioner i 2014 indgik med Sundheds- og Ældreministeriet. Den samlede anvendelse af tvang er med en minimal reduktion stort set uændret siden baseline. Anvendelsen af tvang for så vidt angår børn og unge er ligeledes stort set uændret siden baseline til 2019/2020.

Halvdelen af denne opgørelsesperioden 1. juli 2019-30. juni 2020 har været usædvanlig, da det har været under COVID-19. Dette kan have haft betydning for udviklingen anvendelsen af tvang. Det er Region Hovedstadens Psykiatri vurdering, at ledelsesfokusset i foråret derfor har været mindre i forhold til at forebygge tvang end almindeligvis. Det er dog endnu usikkert hvordan og i

hvilket omfang, COVID-19 har haft betydning for udviklingen af tvang, og hvordan det har påvirket patienter og personale.

Region Hovedstadens Psykiatri forsætter med at arbejde fokuseret med følgende tiltag i forhold til at forebygge og nedbringe tvang:

- **Kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus i alle led af Region Hovedstadens Psykiatri.**
- **Kognitiv adfærdsterapi (KAT):** Der udbydes uddannelse til ca. 3000 medarbejdere i kognitiv adfærdsterapi, som er en terapiform, der støtter patienten i at håndtere deres problemer og hjælpe til at ændre uhenigtsmæssige tankemønstre og dysfunktionel adfærd.
- **Safewards:** Er en engelsk afprøvet og evidensbaseret metode, som forbedrer sikkerhed og tryghed på intensive psykiatriske afdelinger. Det handler om at samarbejde mellem patienter og behandlere, så tvang og konflikter reduceres.
- **Fokus på forebyggelse af tvang i psykiatriens samordningsudvalg**
- **Second opinion:** Kollegaer mødes på tværs og gennemgår situationer via et fast spørgeskema, der enten medførte brug af tvang eller var nær ved.
- **Interventionsteam/deeskaleringsteam:** Der er på alle centre oprettet interventions/deeskaleringsteams, som bl.a. består af særligt udnævnte vedligeholdelsesinstruktører, der kan tilkaldes i akutte situationer.
- **Modenhedsmodel:** Region Hovedstadens Psykiatri har udarbejdet en model med værktøjer til nedbringelse af tvang, som er taget i anvendelse.
- **Fælles tværsektorielle teams med henblik på nedbringelse af tvang:** I forhold til styrkelse af forebyggelse af tvang på botilbudsområdet, ønsker Region Hovedstaden Psykiatri at gennemføre et projekt til etablering af F-ACT samarbejde/betjening af botilbuddene Skovvænget og Granvej.
- **Nationale Lærings- og kvalitetsteam:** Region Hovedstadens Psykiatri indgår i det nationale arbejde med Lærings- og kvalitetsteam.
- **Vejledning i TERMA:** Der er tale om en anerkendt og nedtagningsteknik i forbindelse med fastholdelser, som er ny i forhold til den metode, der ellers tidligere har været praktiseret. Fordelen ved TERMA-metoden er, at den er mere skånsom for patienterne og personalet.

Svar på spørgsmål om monitorering af tvang

1. Tvangstallene for Region Hovedstaden viser en positiv udvikling i retning af mindre tvang, men på nogen områder nærmest stagnerende. Hvad kan være forklaringerne på stagnationen på nogle områder?

Monitoreringstallene viser en stagnation siden baseline i antallet af tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelser af voksne. Opgørelsen viser et fald på 9

personer i forhold til baseline og en stigning på 39 personer fra 2018/2019 til 2019/2020 i forhold til tvangsindlæggelser. Antallet af tvangsindlæggelser af voksne ligger over hele perioden fra baseline og til nu relativt stabilt med en svagt stigende tendens, som dog ikke vurderes at være signifikant. I forhold til tvangstilbageholdelser er en stigning på 46 personer i forhold til baseline og et fald på 28 personer fra 2018/2019 til 2019/2020. Antallet af tvangstilbageholdelser af voksne ligger over hele perioden fra baseline og til nu relativt stabilt med en svagt stigende tendens. Det er desværre ikke muligt at give nogen entydig forklaring på baggrunden for stigningen. En tvangstilbageholdelse vil typisk have til formål, at tilgodese og sikre patientens behov for behandling og stabilitet – og undgå en senere tvangsindlæggelse eller anden tvangsudøvelse. Det er i forlængelse af ovenstående værd at bemærke, at Region Hovedstaden er den eneste region, der har nedbragt tvangsindlæggelser i forhold til baseline.

2. Bæltefiksering er faldende, men der mangler en del for at opnå en halvering i 2020, når det gælder bæltefikseringer over 48 timer.

Summen af bæltefikseringer på 48 timers varighed eller derover er steget med 31 fra 2018/2019 til 2019/2020. Antallet af bæltefikseringer på 48 timer er relativt lavt (196 ved baseline), hvilket bør tages i betragtning i vurderingen af resultaterne, da der kan være tale om en vis form for stokastisk variabel (værdi der påvirkes af tilfældigheder), samt at registreringsforhold kan have stor betydning for udviklingen. Antallet af bæltefikseringer over 48 timer ligger over hele perioden fra baseline og til nu relativt stabilt med en meget svagt højdende tendens.

3. Der er stadigvæk tale om en lille stigning i antal personer, der får akut beroligende medicin med tvang.

Antallet af gange, der er givet akut beroligende medicin med tvang, er steget med 796 siden baseline. Det er desværre ikke muligt at give nogen entydig forklaring på baggrunden for stigningen, men som nævnt tidligere, kan situationen med COVID-19, have haft betydning for udviklingen anvendelsen af tvang.

4. Antal personer, der fastholdes, har været stigende i forhold til baseline, men falder en smule i 2018-19

Antallet af personer, der er blevet fastholdt, er steget med 97 siden baseline. Region Hovedstadens Psykiatri's egen opgørelse af fastholdelser (Tabel 1) viser, at langt størstedelen af de registrerede fastholdelser har været på under 1 times varighed, og mere end halvdelen af alle fastholdelser har været mellem 0 og 10 minutter. Der er dermed tale om fastholdelser af kortere varighed, hvilket er en konsekvens af nedbringelsen af antallet af bæltefikseringer og længerevarende fastholdelser.

Tabel 1: Antal fastholdelser opdelt på varighed i hele Region Hovedstadens Psykiatri pr. måned i perioden november 2019 til og med oktober 2020

Periode	Op til og med 5 min.	Fra 5 min. til og med 10 min.	Fra 10 min. til og med 15 min.	Fra 15 min. til og med 30 min.	Fra 30 min. til og med 60 min.	Fra 1 time til og med 2 timer	Fra 2 timer til og med 8 timer	Hovedtotal
2019-11	43	23	11	26	8	5	2	118
2019-12	44	20	13	21	5	1		104
2020-01	40	23	16	24	12	9	1	125
2020-02	33	14	16	17	15	3		98
2020-03	44	19	17	28	14	1	1	124
2020-04	38	21	17	21	8	1		106
2020-05	40	27	16	26	12	3		124
2020-06	45	26	17	37	8	2		135
2020-07	39	13	18	16	9	2		97
2020-08	41	27	21	29	10	2	1	131
2020-09	115	49	31	45	12	2		254
2020-10	117	27	29	38	24	4	3	242
Hovedtotal	639	289	222	328	137	35	8	1658

5. Antal børn og unge, under 18 år, udsat for tvangsforanstaltninger er faldende, men meget lidt i forhold til baseline

Der ses en stagnation i antallet af tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelser blandt børn og unge siden 2015/2016. Monitoreringstallene viser, at der med denne opgørelse er en stigning på 17 personer i forhold til baseline og en stigning på 11 personer fra 2018/2019 til 2019/2020 i forhold til tvangsindlæggelser. På børne- og ungdomspsykiatrisk Center arbejdes der fokuseret på at nedbringe tvangsindlæggelser. Der undersøges bl.a. hvor mange af de patienter, som kun har én tvangsindlæggelse, fordeler sig, da det er svært for Region Hovedstadens Psykiatri at forebygge tvangsindlæggelser hos patienter, som ikke tidligere er kendt hos Region Hovedstadens Psykiatri, eller som bliver tvangsindlagt i somatikken. I forhold til de patienter, som tidligere har været indlagt hos Region Hovedstadens Psykiatri, og bliver tvangsindlagt er det et klart mål, at etableringen af F-ACT-teams (der yder intensiv ambulant psykiatrisk behandling), og de kommende botilbudsteam vil bidrage til at nedbringe tallet fremover.

I forhold til tvangstilbageholdelser er der et fald på 5 personer i forhold til baseline og et fald på 2 personer fra 2018/2019 til 2019/2020.

Heldigvis er der tale om små tal. De små forandringer i udviklingen kan formentlig skyldes, at der allerede er en praksis i forhold til minimal anvendelse af tvang.

Svar på spørgsmål vedrørende rapport fra Institut for Menneskerettigheder, der viser, at etniske minoriteter oftere udsættes for tvang

6. Er der problemer med tolkning og kulturel forståelse i Region Hovedstaden?

En god tolkning er afgørende for udredning og behandling og patientens tilfredshed. For at yde god tolkning kræver det, at både personale og tolke er trænede i dette. Når patienterne kommer fra en kultur, som adskiller sig fra den danske, kan der opstå udfordringer særligt omkring organisatoriske forhold og rettigheder. Det kan være en udfordring at rekruttere velkvalificeret personale. I visse tilfælde er der behov for at bruge telefontolkning, hvilket medfører dårligere mulighed for afklaring af misforståelser og forhindrer tolken i at agere som en form for kulturformidler.

7. Hvordan bruges Kompetencecenter for Transkulturel Psykiatri?

Kompetencecenter for Transkulturel Psykiatri afholder to gange årligt kompetencekursus i transkulturel psykiatri for alle medarbejdere i Region Hovedstadens Psykiatri. Det er en 2-dages kursus, der giver basal indsigt i transkulturel psykiatri og forståelse for kulturelle forskelle i sygdomsopfattelse og udtryk. Derudover tilbydes supervisorsfora på sengeafsnit. Kompetencecentret bidrager ligeledes med diagnostiske vurderinger samt behandling af patienter, hvor den kulturelle baggrund influerer på udvikling, udtryk eller forståelse af sygdommen. Kompetencecentret modtager i den forbindelse henvisninger fra døgn og ambulant psykiatri, privatpraktiserende psykiatere og almen praksis samt somatikken.

8. Følges følgende anbefalinger fra rapporten i Region Hovedstaden:

- *Flere og bedre data*
- *Bedre adgang til kvalificeret tolkning*
- *Uddannelse i tværkulturel sygeplejer i psykiatrien*
- *Øge brug af sundhedspersonale med flersproglige kompetencer.*

I Region Hovedstadens Psykiatri er der opbygget en datadrevet ledelseskultur, hvilket betyder, at der kontinuerligt arbejdes med videreudvikling af data, som bidrager til at opbygge mere viden på de områder, som er i fokus. Som nævnt tidligere kan rekruttering af velkvalificerede tolke være en udfordring. Men det er ikke kun på dette område, at Region Hovedstadens Psykiatri er ramt af rekrutteringsudfordringer. Dette gælder på mange af de områder, hvor der arbejdes med at forebygge tvang, hvorfor flersproglige kompetencer er ønskværdige, men ikke altid realistiske.